

Plan for å sikre elevene i Senja kommune et godt psykososialt miljø

TRYGT SKOLEMILJØ

Plan for et trygt og godt psykososialt miljø i Senja kommune

FORORD

Alle elever har rett til et trygt og godt skolemiljø. Senjaskolen skal være fri for alle former for krenkende adferd, og skolemiljøet skal virke positivt på elevenes helse, trivsel og læring. I tillegg er *livsmestring* et viktig moment i Senjaskolen. Vi skal lære barn og unge å mestre sitt eget liv, ta vare på både sin fysiske og psykiske helse og sette dem i stand til å håndtere utfordringer de vil møte i livet sitt. Det er også viktig for Senjaskolen å lære barn og unge å ta sosialt ansvar og vise medborgerskap.

Elevene i Senja kommune skal være:

- trygge på seg selv og sin rolle i samfunnet.
- trygge på at de voksne de møter vil dem vel og ser dem.
- inkluderende og opptatt av å ta vare på hverandre og skolemiljøet.
- nysgjerrige, lærende og kritisk tenkende individer.

Denne planen gir føringer for hvordan skolene i Senja kommune skal jobbe med å skape et godt psykososialt miljø. Den beskriver også hvordan uønskede hendelser som krenkelser og mobbing skal håndteres.

Skolene skal jobbe aktivt og systematisk med å fremme et godt skolemiljø, der alle voksne på skolen har plikt til å bidra gjennom å undersøke, gripe inn, varsle og sette inn tiltak når det er nødvendig. Sentralt i dette er et godt skole/hjem-samarbeid, og det er et krav fra skoleeier at de foresatte møter ansatte i skolene som har vilje, mot og kompetanse til å løse de utfordringene som måtte komme, og gjennom dette bidrar til et godt skolemiljø.

Innhold

Opplæringslovens kap. 9A	1
Hva er mobbing, konflikter og krenkelser?	3
Forebyggende arbeid	4
Flytskjema for § 9A	6
Forebyggende tiltak	7
Andre aktuelle ressurser:	10
Aktivitetsplikt for å sikre at elever har et trygt og godt psykososialt skolemiljø	10
Avdekke	11
Sårbare elever	11
Arbeid med skolemiljø saker og sårbare elever	12
Aktivitetsplikten i kronologisk rekkefølge	17
Vedlegg 1: Melding om mistanke	19
Vedlegg 2: Skjema for observasjoner/samtaler	21
Vedlegg 3: Mal for aktivitetsplan	23
Vedlegg 4: Evaluering av aktivitetsplan	26
Vedlegg 5: Elevsamtalen (forslag til tema)	29
Vedlegg 6: Inspeksjonsrutiner Senja kommune	30
Vedlegg 7: Stopp-samtale	31

Opplæringslovens kap. 9A

§ 9 A-1. Verkeområde for kapitlet

Kapitlet her gjeld for elevar i grunnskolen og den vidaregåande skolen. Kapitlet gjeld òg for elevar som deltek i leksehjelpordningar og i skolefritidsordningar, med unntak av §§ 9 A-10 og 9 A-11.

§ 9 A-2. Retten til eit trygt og godt skolemiljø

Alle elevar har rett til eit trygt og godt skolemiljø som fremjar helse, trivsel og læring.

§ 9 A-3. Nulltoleranse og systematisk arbeid

Skolen skal ha nulltoleranse mot krenking som mobbing, vald, diskriminering og trakassering.

Skolen skal førebyggje brot på retten til eit trygt og godt skolemiljø ved å arbeide kontinuerleg for å fremje helsa, trivselen og læringa til elevane.

§ 9 A-4. Aktivitetsplikt for å sikre at elevar har eit trygt og godt psykososialt skolemiljø

Alle som arbeider på skolen, skal følgje med på om elevane har eit trygt og godt skolemiljø, og gripe inn mot krenking som mobbing, vald, diskriminering og trakassering dersom det er mogleg.

Alle som arbeider på skolen, skal varsle rektor dersom dei får mistanke om eller kjennskap til at ein elev ikkje har eit trygt og godt skolemiljø. Rektor skal varsle skoleeigaren i alvorlege tilfelle.

Ved mistanke om eller kjennskap til at ein elev ikkje har eit trygt og godt skolemiljø, skal skolen snarast undersøkje saka.

Når ein elev seier at skolemiljøet ikkje er trygt og godt, skal skolen så langt det finst eigna tiltak sørgje for at eleven får eit trygt og godt skolemiljø. Det same gjeld når ei undersøking viser at ein elev ikkje har eit trygt og godt skolemiljø.

Skolen skal sørgje for at involverte elevar blir høyrde. Kva som er best for elevane, skal vere eit grunnleggjande omsyn i skolen sitt arbeid.

Skolen skal lage ein skriftleg plan når det skal gjerast tiltak i ei sak. I planen skal det stå

- a) kva problem tiltaka skal løyse
- b) kva tiltak skolen har planlagt
- c) når tiltaka skal gjennomførast
- d) kven som er ansvarleg for gjennomføringa av tiltaka
- e) når tiltaka skal evaluerast.

Skolen skal dokumentere kva som blir gjort for å oppfylle aktivitetsplikta etter første til femte ledd.

§ 9 A-5. Skjerpa aktivitetsplikt dersom ein som arbeider på skolen, krenkjer ein elev

Dersom ein som arbeider på skolen, får mistanke om eller kjennskap til at ein annan som arbeider på skolen, utset ein elev for krenking som mobbing, vald, diskriminering og trakassering, skal vedkommande straks varsle rektor. Rektor skal varsle skoleeigaren. Dersom det er ein i leiinga ved skolen som står bak krenkinga, skal skoleeigaren varslast direkte av den som fekk mistanke om eller kjennskap til krenkinga. Undersøking og tiltak etter § 9 A-4 tredje og fjerde ledd skal setjast i verk straks.

§ 9 A-6, 1.ledd. Statsforvalteren si handheving av aktivitetsplikta i enkeltsaker

Dersom ein elev ikkje har eit trygt og godt skolemiljø, kan eleven eller foreldra melde saka til Fylkesmannen etter at saka er teken opp med rektor.

§ 9 A-7, 1.ledd. Statsforvalteren si handheving av aktivitetsplikta i enkeltsaker

Skolane skal planleggjast, byggjast, tilretteleggjast og drivast slik at det blir teken omsyn til tryggleiken, helsa, trivselen og læringa til elevane.

§ 9 A-8,1.ledd. Elevdeltaking i arbeidet med skolemiljøet

Elevane skal få ta del i planlegginga og gjennomføringa av arbeidet for eit trygt og godt skolemiljø.

§ 9 A-9. Informasjonsplikt og rett til å uttale seg

Skolen skal informere elevane og foreldra om rettane i dette kapitlet. Skolane skal òg informere om aktivitetsplikta etter §§ 9 A-4 og 9 A-5 og om høvet til å melde saka til Statsforvalteren etter § 9 A-6.

Dersom skolen finn ut at noko ved skolemiljøet kan skade helsa til elevane, skal elevane og foreldra snarast mogleg varslast om det.

Hva er mobbing, konflikter og krenkelser?

Mobbing:

Gjentatt negativ eller «ondsinnert» atferd fra en eller flere, rettet mot en elev som har vanskelig for å forsvare seg. Gjentatt erting på en sårende og ubehagelig måte er også mobbing (Utdanningsdirektoratet).

Mobbing er negativ atferd, fysisk, verbal og isolering (utestengelse) over tid mot en som ikke kan forsvare seg. Det er ubalanse i styrkeforholdet (Olweus og Roland 1983).

Konflikter:

Konflikter er uoverensstemmelser mellom to eller flere parter, som fremkaller spenninger hos den enkelte (Vindeløv 2008).

Konflikt er ikke det samme som uenighet. Det er noe som pågår over tid, og er en mellommenneskelig uoverensstemmelse mellom enkeltpersoner eller grupper.

Krenkende atferd:

Krenkende ord eller handlinger som vold, rasisme, diskriminering, negativt kroppsspråk og utestengelse. Dette er ord og handlinger som barn eller unge opplever som krenkende for hans eller hennes verdighet og integritet, eller som gjør at de føler seg ekskludert fra et fellesskap.

Mobbing foregår ofte uten at voksne er til stede, og kan derfor være vanskelig å oppdage. Mange elever sier ikke fra dersom de blir mobbet. Skolen bør derfor gjennomføre tiltak for å avdekke eventuell mobbing.

Skolen skal være mobbefri. For å klare dette er det viktig at sakene som oppstår løses raskt. Det er viktig at rektor og alle ansatte møter alle involverte med respekt. De som blir mobbet skal oppleve ansatte som ivaretar dem og som er trygge og tydelige. De som mobber skal møte ansatte som klart tar avstand fra det de har gjort, men som viser eleven respekt og har forventninger om endret atferd. Involverte foreldre skal også møtes med respekt.

Det bør settes inn tiltak både på den som har blitt mobbet og den/de som har mobbet, der det lages aktivitetsplan på alle involverte der det settes inn egnede tiltak. Den som har blitt plaget bør få hjelp til å bearbeide de vonde opplevelsene. Mobberne trenger hjelp til å utvikle en mer akseptabel atferd.

Elever, foreldre og ansatte ved skolen kan finne råd her: www.nullmobbing.no

Forebyggende arbeid

Hver skole skal ha en plan for det forebyggende arbeidet for et godt skolemiljø.

Denne planen skal ivareta følgende punkter:

- 1. God ledelse, organisasjon og kultur for læring på skolen.**
 - systematisk og kontinuerlig arbeid med elevenes læringsmiljø på alle nivå
 - bruk av forskningsbasert kunnskap
- 2. Lærerens evne til å lede klasser og grupper.**
 - tydelig struktur i undervisningsforløpet

- formulering av tydelige mål for elevenes læring og læringsmiljø
- høye forventninger til elevene
- konstruktive tilbakemeldinger både faglig og sosialt.
- kommunens og skolens ordensreglement må være innarbeidet i gruppa/klassen.

3. Positive relasjoner mellom elev og lærer

- læreren må bevisst bygge opp en positiv relasjon til hver enkelt elev.
- elevene må oppleve at læreren bryr seg, viser omsorg og støtter dem slik at de opplever trygghet og tillit og blir sett av læreren.
- læreren stiller rettferdige krav til elevene.
- læreren må ha fokus på positive tilbakemeldinger til elevene.
- læreren må unngå å egenskapsforklare elevene.
- skape engasjement og motivasjon for læring.
- bidra til god selvfølelse hos elevene.

4. Positive relasjoner og kultur for læring blant elevene.

- læreren må se og anerkjenne hver enkelt elev.
- elevkulturen har betydning for læringsmiljøet: Kollektiv vi-følelse og fokus på samarbeid er viktig.
- trene elevene i konfliktløsning.
- trene elevene i å akseptere ulikheter faglig og sosialt.

5. Godt samarbeid mellom skole og hjem.

- god dialog mellom skole og hjem.
- foreldre og lærere må formidle de samme positive forventningene til elevene.
- enighet om grensesetting for mobbing og negativ atferd.

Er du bekymret for at en elev (eller flere) ikke har et trygt og godt skolemiljø?

**Flytskjema
for § 9A**

Er du usikker på om eleven har det bra eller ikke, men har en vag følelse/bekymring?

Vet du at eleven ikke har det bra, har eleven selv utrykt at han eller hun ikke har det bra, eller har foresatte tatt kontakt og utrykt at eleven ikke har det bra?

Fyll ut skjemaet
«Melding om mistanke»

Start prosess med
utarbeidelse av
aktivitetsplan

Er resultatene etter endt
kartlegging
bekymringsverdige?

Viser det seg at bekymringen ikke
var reell eller det som evt. var med
på å skape utfordringer, ikke
lenger er til stede?

Er resultatene etter en periode
med aktive tiltak fremdeles
bekymringsverdige?

Start prosess med
utarbeidelse av aktivitetsplan

Fyll ut skjemaet «Evaluering»
og saken avsluttes.

Fyll ut skjemaet «Evaluering» og lag
en ny aktivitetsplan med reviderte
tiltak.

Alle skjemaer leveres rektor for gjennomgang og signering.

Forebyggende tiltak

HVA	ANSVAR FOR GJENNOMFØRING	NÅR	RESSURSER
Jevnlig søkelys på temaet psykososialt miljø, inkludert oppdatering av kunnskap (alle aktuelle ansatte)	Skoleeier	Ved behov	
Alle ansatte (skole, leksehjelp og SFO) skal være kjent med kapittel 9A i Opplæringsloven	Rektor	Ved skolestart	
Arrangere vennskapsuke på alle skolene i kommunen Felles tema bestemmes av skoleeier og rektorkollegiet (rektormøte på våren)	Skoleeier/Rektor/ Kontaktlærere	September	F. eks “Best i lag”, “Vær en god venn” etc. Hente ideer fra “Det er mitt valg” https://www.determittvalg.no/ Avslutte uka med felles “Blime-dans”?
www.nullmobbing.no (Udir) gjøres kjent for elever, foreldre og personalet ved skolen	Rektor	Ved skolestart	https://www.udir.no/laring-og-trivsel/mobbing/ https://barneombudet.no/dine-rettigheter/mobbing/

<p>Inspeksjon og tilsyn på alle skolens områder. Skolene må utarbeide og følge opp egne inspeksjonsrutiner.</p>	<p>Rektor Skolens personale</p>	<p>Kontinuerlig</p>	<p>Vedlegg 5: Inspeksjonsrutiner Senja kommune</p>
<p>Informere foresatte og elevene om elevenes rett til et godt skolemiljø, inkludert skolens aktivitetsplikt og foresattes klagerett til Statsforvalter.</p>	<p>Kontaktlærer</p>	<p>Foreldremøte og utviklingssamtale høst.</p> <p>Ved skolestart, elevsamtaler og ved kartlegginger som Klassestrivsel og Elevundersøkelsen.</p>	<p>Udir-info om skolemiljø: https://www.udir.no/laring-og-trivsel/skolemiljo/informasjon-til-foreldre/</p> <p>Info på foreldremøter i Senjaskolen: PowerPoint som mal til dette ligger i Compilo.</p>
<p>Gjennomgang og arbeid med ordensreglement og klasseregler i alle klassene.</p>	<p>Kontaktlærer</p>	<p>Ved skolestart Kontinuerlig Foreldremøter</p>	<p>Det kommunale ordensreglementet i Compilo</p>
<p>Ta opp temaet mobbing på foreldremøter, med spesielt fokus på foreldrenes rolle i arbeidet mot mobbing.</p>	<p>Kontaktlærer</p>	<p>Foreldremøtet høst og ved behov</p>	<p>Råd fra organisasjonen Voksne for barn: https://www.vfb.no/rad-og-tips/tema/mobbing/</p>
<p>Ta opp temaet mobbing/krenkende atferd i klassene og engasjere elevene i arbeidet. Elevrådet involveres.</p> <p>Viktige stikkord: definisjon, hvordan det oppleves å bli mobbet, ulike roller – spesielt</p>	<p>Kontaktlærer</p>	<p>Jevnlig</p>	<p>Redd barna om klassemiljø og elevpåvirkning: https://www.reddbarna.no/Media/Ingen-utenfor-Klassemiljo-og-elevmedvirkning-paa-timeplanen.pdf</p>

fokus på tilskuerrollen, digital mobbing, at mobberen også tar skade av å mobbe.			
Samtaler om elevmiljøet i klassene.	Kontaktlærer	Jevnlig	
<u>Klassetrivsel:</u> Nettressurs som brukes gjennom skoleåret for å jobbe med klassemiljøet	Kontaktlærer	Jevnlig og sammenhengende	www.klassetrivsel.no
Elevsamtaler – skal også inneholde spørsmål om trivsel og mobbing.	Kontaktlærer	1-2 ganger per år	Mal for spørsmål til elevsamtalen (vedlegg 4) Klassetrivsel.no kan også brukes for å dekke disse spørsmålene.
Elevundersøkelsen (5.-10.trinn) og trivselsundersøkelse (1.-4.trinn)/sosial kartlegging. Oppfølging av resultater.	Kontaktlærer Rektor	Minst 1 gang per år	I etterkant skal hver enkelt skole og klasse jobbe videre med de konkrete resultatene.
Gjennomføre trivselstiltak for hele skolen og i klassene	Alle ansatte	Jevnlig	Trivselsleder-programmet: Skolene i Senja kommune er med på dette, eller de gjennomfører lignende tiltak.
Skolemiljøutvalg, FAU og elevråd skal involveres i arbeidet med skole- og læringsmiljø	Rektor Elevrådskontakt	Jevnlig	https://www.fug.no/
Fokus på nettvett i et forebyggende perspektiv. Dette gjøres både gjennom fagopplæringa og gjennom f.eks. temadager og som tema på foreldremøter.	Lærere og rektor	Jevnlig	Politiet involveres i forbindelse med temaforeldremøte på ungdomstrinnet.

Andre aktuelle ressurser:

Udir om skolemiljø: <https://www.udir.no/laring-og-trivsel/skolemiljo/>

Udir om ulike tiltak i for et bedre skolemiljø: <https://www.udir.no/laring-og-trivsel/skolemiljo/tiltak-skolemiljo/>

Læringsmiljøsentret om skole- og læringsmiljø: <https://laringsmiljosenteret.uis.no/skole/>

Livsmestring i klasserommet: <https://www.linktillivet.no/>

Aktivitetsplikt for å sikre at elever har et trygt og godt psykososialt skolemiljø

Når man har mistanke eller kjennskap til at en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø, skal skolen så langt det finnes egnede tiltak sørge for at eleven får et trygt og godt skolemiljø.

Denne plikten inntreder med en gang en elev opplever å ikke ha det godt på skolen, også når årsaken til dette ligger utenfor skolen.

Formålet med aktivitetsplikten er å sikre at skolene handler raskt og riktig når en elev ikke har det trygt og godt på skolen. Det er tydelige krav i loven til hva som skal gjøres:

- 1) Følge med
- 2) Gripe inn
- 3) Varsle rektor og/eller skoleeier
- 4) Undersøke
- 5) Sette inn tiltak

I enkeltsaker som oppstår skal skolen dokumentere hvordan disse punktene er ivaretatt.

Skolen skal i tillegg lage en skriftlig plan når det skal gjøres tiltak i ei sak (for innhold i aktivitetsplan: Se skjemaet under).

Avdekke

Det skal være en svært lav terskel for skolens ansatte for å undersøke en mistanke om en elev har et trygt og godt skolemiljø eller ikke. Ofte kan mistanken ha bygget seg opp over tid som en følelse av at noe er galt, eller som et resultat av en rekke større og mindre hendelser som til sammen danner et mønster.

For å kunne oppdage elever som ikke har et trygt og godt skolemiljø og forstå hva som skjer, må skolen arbeide systematisk for å kartlegge og avdekke hva som skjer mellom elevene. Skolen skal ha et bevisst og profesjonelt forhold til avdekking. Avdekkingsarbeidet kan gjøres på flere måter. Eksempler kan være klassemiljøundersøkelser ved bruk av verktøyet «Klassetrivsel», elevsamtaler og/eller systematiske observasjoner. Hvilke verktøy og graden av systematikk som er nødvendig, vil variere fra sak til sak, men avdekkingsarbeidet skal gjøres snarest mulig.

Klassetrivsel har Senja en kommunal lisens på, og denne skal brukes med jevne mellomrom på klassene, uavhengig av om det er pågående 9A-saker i klassen. Dette for å ha et system for å avdekke elever eller grupper som ikke har et trygt og godt skolemiljø.

Sårbare elever

Skolene har et skjerpet ansvar for å ivareta elever med en særskilt sårbarhet. Disse elevene er i risiko for å bli utsatt for mobbing og andre krenkelser. Et godt læringsmiljø beskytter mot økt sårbarhet. Alle kan være sårbare i kortere eller lengre perioder av livet, spesielt når vi har utfordrende livssituasjoner og relasjoner. Når elever er i en sårbar situasjon, er det viktig at skolen gjenkjenner og forstår, og ikke gjør sårbarhet til en stigmatiserende personlighets-karakteristikk. Faktorer som kan øke sårbarheten hos barn og unge:

- **Det individuelle** (som sykdom, diagnoser, temperament og språkvansker).
- **Familie** (som omsorgssvikt, psykisk sykdom, samlivsbrudd, rus, høyt konfliktnivå).
- **Jevnaldrende** (som mobbing, utfordring i å etablere og bli i stabile vennerelasjoner).
- **Miljøet** (som fattigdom, kriminalitet og mangel på sosialt nettverk).

Sårbarhetsfaktorene blir forsterket hvis eleven ikke har det trygt og godt på skolen. Motsatt vil et godt læringsmiljø beskytte mot økt sårbarhet. Elever med særskilt sårbarhet er også sårbare på nett og har større risiko for å føle seg plaget av negative digitale hendelser.

Mulige kjennetegn på sårbarhet

Sårbarhet kan være knyttet til for eksempel elevens religion, seksuelle orientering, kjønnsuttrykk, funksjonsevne, at eleven har atferdsvansker eller sosio-emosjonelle vansker eller forhold ved elevens familie og hjemmesituasjon. At en elev tidligere har vært utsatt for krenkelser, kan også gjøre en elev særskilt sårbar.

Noen elever kan være utagerende, mens andre elever lukker fortvilelse, utrygghet og sårbarhet inne i seg og blir stille. Andre igjen kan vise ulike uttrykk i forskjellige situasjoner. De kan ha både innagerende og utagerende uttrykk ut ifra hvilken kontekst de er i, og hvilke mennesker de er sammen med. Noen elever kan se ut som om de har det helt fint. Disse elevene er gode til å tilpasse seg andres forventninger slik at ingen merker noe ved første øyekast.

Arbeid med skolemiljø saker og sårbare elever

Trygghet

Trygghet skaper tillit og er en forutsetning for å kunne ta inn, bearbeide og anvende kunnskap. Sårbarhet henger sammen med utrygghet. Sårbarhet gjør at elever kan ha lav tillit til andre, blant annet fordi tidligere og nåværende krenkelser og relasjonserfaringer er negative og lite tillitsskapende.

Samtaler

Samtaler er et godt utgangspunkt for valg av tiltak, men det forutsetter at eleven har tillit til den voksne i samtalen. Noen elever er mer sårbare og stille enn andre, og trenger mer tid og trygghet for å våge å snakke. Det er alltid den voksne som har ansvar for å utvikle en positiv relasjon. De voksne må ha høy bevissthet og være sensitive i arbeidet med relasjonsbygging til alle elevene og i særlig grad til elever med

særskilt sårbarhet. I samtaler med særskilt sårbare elever er det viktig å drøfte om, hvordan og hvorfor eventuelt andre skal vite om sårbarhetsfaktorer som påvirker eleven.

Ledelse

Tydlig og varm ledelse i klasserommet og på skolen fremmer trygghet og tilhørighet, som igjen forebygger mistriksel, mobbing og andre krenkelser. Når en elev ikke har det trygt og godt er det ekstra viktig at lærerne som underviser i samme klasse er samsnakket og bruker klasseledelse aktivt for å skape et trygt miljø.

Inkluderende verdier

I rause klasser der «vi»-fellesskapet er sterkt, kan det være fint å fortelle hva en elev trenger fra de andre i klassen. For eksempel hvis en elev er syk eller er i en vanskelig livssituasjon. Her er det viktig at man er sensitiv og at det avklares med eleven og foreldrene om og hva skolen skal formidle. Det er også hensiktsmessig å ha en stadig dialog om hvordan klassen som fellesskap kan bidra til at eleven kjenner seg inkludert og betydningsfull for fellesskapet.

Mestring

Mestringsopplevelser er viktig for god psykisk helse. Det er viktig at skolen sammen med eleven finner ut av hvilke fag, situasjoner og relasjoner som kan fremme mestring og legge til rette for dette.

Sosial kompetanse

Skolen skal bidra til at elevene utvikler sosiale ferdigheter som samarbeid, selvkontroll, ansvar, positiv selvhevdelse og empati for andre. Sosial kompetanse kan læres og må sees i sammenheng med den faglige kompetansen.

Periodiske elevgruppetiltak

Det som skjer i fellesskapet på skolen, både ute og inne, er viktig for elevene. Samtidig kan elever med særskilt sårbarhet ha nytte av å trygges i mindre grupper. Da kan skolen vurdere å sette inn periodiske elevgruppetiltak. Det kan være grupper som jobber med for eksempel selvtillit og egne grenser, mobbing, vennskap, hvordan en kan møte gruppepress med mer.

Foreldreinvolvering

I arbeidet med elever med særskilt sårbarhet vil man, som ellers, møte et mangfold av foreldre. Foreldre som gir alt de har for barna sine, foreldre som strever med å være foreldre og foreldre som selv er sårbare og der sårbarheten blir forsterket av at barna deres har det vanskelig. Det er uansett viktig at man strekker seg langt for å få til et godt samarbeid med foreldrene. I foreldresamarbeidet må man sørge for å ha fokus på barnets beste som felles mål. Det er viktig med god informasjonsflyt, at man har en tydelig og anerkjennende møteledelse, at man har gode rutiner for tidlig identifisering av sårbare grupper og at man avklarer forventninger og oppgavefordeling til eksterne samarbeidspartnere.

I noen tilfeller må skolen være forsiktig med hva de forteller til foreldre uten å ha snakket med eleven først, for eksempel i saker der det er mistanke om at barnet utsettes for vold, overgrep eller annen omsorgssvikt hjemme. Skolens meldeplikt til barneverntjenesten er regulert i oppl. § 15-3.

(Referanse: Utdrag fra artikkel på Udir.no om særskilt sårbare elever: Link: [Skolemiljøtiltak - elever med særskilt sårbarhet](#))

Henvendelser fra elever og foreldre skal tas på alvor

Retten til et trygt og godt skolemiljø er en individuell rettighet som er basert på elevens subjektive opplevelse. Det er den enkelte elevs egen opplevelse av skolemiljøet som danner utgangspunktet for skolens håndtering av opplæringsloven § 9A. Uansett om henvendelsen fra en elev eller forelder skjer muntlig eller skriftlig, skal den tas på alvor av skolen. Det er tilstrekkelig at eleven eller foreldrene påpeker at skolemiljøet ikke er godt nok og ber om at skolen gjør noe for å bedre det. Terskelen for å anse noe som en henstilling skal være lav. Dersom skolen er i tvil om foreldrene ber om tiltak, skal de spørre direkte: Ønsker du/dere at vi skal sette inn tiltak?

Foresatte tar kontakt med skolen fordi de er bekymret for sitt barns helse og trivsel, og er sårbare på sine barns vegne. Det de trenger mest av alt er at henvendelsen blir tatt på alvor og at den videre dialogen med skolen er god. Skolen skal kunne håndtere henvendelser fra foreldre på en profesjonell måte, først og fremst gjennom en anerkjennende, åpen og likeverdig kommunikasjon.

Alle ansatte ved skolen skal muntlig og skriftlig melde fra til rektor dersom de mistenker at en eller flere elever ikke har et trygt og godt skolemiljø.

- Dersom den ansatte er **usikker** på om en elev har det bra eller ikke, slik at saken må observeres/kartlegges mer før man vet sikkert om det skal settes inn konkrete tiltak, skal rektor varsles muntlig, samt skriftlig ved bruk av skjemaet «**Melding om mistanke**».
- Dersom du **vet** at eleven ikke har det bra, eleven selv forteller at han eller hun ikke har det bra, eller foresatte kontakter skolen med bekymring om at eleven ikke har det bra, skal rektor varsles muntlig og skriftlig. Da skal man starte prosessen med å lage en aktivitetsplan sammen med eleven og foresatte.
- Ved **høy alvorlighetsgrad** på mistanken eller kjennskapen, skal rektor varsles umiddelbart. Alle andre saker skal varsles **snarest**. Skolen skal snarest gå i gang med undersøkelser i saken, uavhengig av om det kun er mistanke eller faktisk kjennskap til at en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø.
- I saker hvor det er mistanke eller kjennskap til at en **ansatt** krenker, skal skolen **straks** gå i gang med undersøkelser.

Tiltakene skal være til barnets beste

Tiltakene som settes inn skal være til barnets beste. Tiltakene skal være tilpasset saken og så langt som mulig være basert på erfaring og kunnskap. Skolene skal bruke metoden *pedagogisk analyse* av Thomas Nordahl i arbeidet med skolemiljø saker der skolen ikke på forhånd har erfaring og kunnskap i å jobbe med problematikken i saken. Dette gjelder også i saker der skolen ikke klarer å løse saken innen rimelig tid. Tiltakene må være lovlige, kunnskapsbaserte, tilpassede og målrettede, slik at man stopper de elevene som har definisjonsmakten fra å handle negativt og får gjenopprettet et trygt miljø. I saker med krenkelser skal tiltakene settes inn både overfor den som krenker og den som blir krenket. Husk at det ikke skal skrives om konkrete tiltak overfor medelever i en aktivitetsplan. Man kan for eksempel skrive noe generelt på individnivå om hvordan man skal følge opp elever som krenker. Eksempelvis: «Oppfølging av enkeltelever og deres kontaktlærer dersom det oppstår hendelser» eller «Bevisstgjøring/veiledning gjennom samtaler med elev og foresatte». Dersom det er nødvendig med tiltak på en

annen elev i en sak skal det lages en egen aktivitetsplan på denne eleven etter de vanlige rutinene for dette. Tiltakene skal utarbeides i samråd med eleven selv og elevens foreldre. I aktivitetsplanen skal det komme tydelig fram at barnet har blitt hørt og at det barnet sier har blitt tillagt vekt. Skolen skal uavhengig vurdere hvilke tiltak som kan sikre at elevens rett til et trygt og godt skolemiljø oppfylles. Skolen, eleven og foreldrene må bli enige om hvor lang tid tiltakene skal prøves ut, før de evaluerer situasjonen. Det skal settes en dato for evaluering av tiltakene. Skolen må dokumentere hva som blir gjort for å oppfylle aktivitetsplikten (§ 9 A-4) og skal bruke Senja kommunes mal for aktivitetsplan i dette arbeidet.

Tiltakene kan være på individ-, gruppe eller systemnivå. I de fleste tilfeller vil det være nødvendig med tiltak på flere, evt. alle disse nivåene.

Tiltak på individnivå

Dette er tiltak som er knyttet til det enkelte barnets behov i den situasjonen det er i. Dette kan f.eks. være tiltak som daglige/jevnlige samtaler, observasjon, voksen tilstedeværelse, økt kontakt med hjemmet mm.

Tiltak på gruppenivå

Dette kan være at elevgruppen har et særskilt fokus over en periode. Eksempler på dette kan være hensiktsmessig plassering i klasserommet, etablering av lekegrupper, jobbe med å skape arenaer for hyggelig opplevelser i små grupper, trening av sosial kompetanse, voksen tilstedeværelse i overgangssituasjoner, tydelige strukturer i klasserommet mm.

Tiltak på systemnivå

Dette kan for eksempel være etablering av nye regler, omorganisering av skoledagen, økt voksentegethet, økt inspeksjon, holdningsarbeid mm.

Aktivitetsplikten i kronologisk rekkefølge

HVA	ANSVAR
Følge med om elevene har et trygt og godt skolemiljø, også på leksehjelp og SFO.	Alle ansatte
Identifisere sårbare barn og se etter tegn til om disse blir utnyttet av andre i gruppen. Sårbare barn kan være dette over lengre eller kortere tidsrom, der oppfølging av dette er en naturlig del av det pedagogiske samarbeidet i klassen og/eller på teamet. Temaet sårbare barn er omtalt over.	Alle ansatte
For å avdekke «skjult mobbing» må skolen arbeide intenst og systematisk over tid. Blant annet må en observere elevene og ha samtaler med elever, foreldre og eventuelt andre. <i>Klassetrivsel.no</i> kan være et nyttig verktøy i denne sammenheng.	Kontaktlærer eller den som får meldinga/mistanken
Gripe inn mot krenkelser som mobbing, vold, diskriminering eller trakassering hvis det er mulig.	Alle ansatte
Varsle rektor muntlig og skriftlig ved mistanke om eller kjennskap til at en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø (Vedlegg 1). Ved høy alvorlighetsgrad på mistanken varsles rektor umiddelbart. Med høy alvorlighetsgrad menes ting som vold på skolen, seksualiserte tilnærming eller utøvelse og mistanke om vold, seksuelle overgrep eller omsorgssvikt i hjemmet. Rektor varsler skoleeier i alvorlige tilfeller og i tilfeller hvor skolen over noe tid ikke har klart å løse en sak. (Vedlegg 3)	Alle ansatte
Ved mistanke om at en som jobber ved skolen utsetter en elev for krenkelser som mobbing, vold, diskriminering eller trakassering skal rektor varsles med en gang. Rektor varsler deretter skoleeier. Dersom en i ledelsen står bak slike krenkelser skal skoleeier varsles direkte av den som har mistanke eller kjennskap til dette.	Alle ansatte
Ved mistanke eller kjennskap til at en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø skal skolen snarest undersøke saken.	Rektor

Samtale med den som ikke har et godt skolemiljø. Husk at den som ikke har det bra som regel underdriver.	Elevers kontaktlærer
Samtale med foresatte til den som ikke har et godt skolemiljø.	Kontaktlærer/rektor
Foresatte og eleven skal informeres om sine rettigheter knyttet til Opplæringslova kap. 9A jevnlig gjennom året: Ved skolestart, under elevsamtalene, ved kartlegginger som f.eks. klassertrivsel, elevundersøkelsen og ved utviklingssamtalene.	Rektor
Samtale med involverte elever, en og en: Stopp-samtale (vedlegg 6)	Elevers kontaktlærer
Samtale med involverte elevers foresatte.	Kontaktlærer/rektor
Når en elev sier at skolemiljøet ikke er trygt og godt, eller skolens undersøkelser viser dette, skal skolen så langt det finnes egnede tiltak sørge for at eleven får et trygt og godt skolemiljø.	Rektor
Skolen skal lage en skriftlig plan når det gjøres tiltak i ei sak. Planen må inneholde svar på følgende (vedlegg 3): a) Hvilket problem tiltakene skal løse b) Hvilke tiltak skolen har planlagt c) Når tiltakene skal gjennomføres d) Hvem som er ansvarlig for gjennomføringen av tiltakene e) Når tiltakene skal evalueres f) Hvordan eleven er hørt i saken Elevers beste skal være et grunnleggende hensyn i skolens arbeid.	Rektor
Evaluering av tiltakene (vedlegg 4)	Rektor
Ved behov innhente kompetanse fra andre instanser (helsesøster, PPT, BUP, barnevern etc.).	Rektor
Ved mobbesaker som ikke lar seg løse, kan saken meldes til Senja kommunes Beredskapsteam mot mobbing. Ta kontakt med Sektorleder skole eller Skolefaglig rådgiver i Senja kommune.	

MELDING OM MISTANKE

UTDRAG FRA OPPLÆRINGSLOVA KAPITTEL 9A

For fullstendig lovtekst, se lovdata.no.

§ 9 A-2. Retten til eit trygt og godt skolemiljø

Alle elevar har rett til eit trygt og godt skolemiljø som fremjar helse, trivsel og læring.

§ 9 A-3. Nulltoleranse og førebyggjande arbeid

Skolen skal ha nulltoleranse mot krenking som mobbing, vald, diskriminering og trakassering.

§ 9 A-4. Aktivitetsplikt for å sikre at elevar har eit trygt og godt psykososialt skolemiljø

Alle som arbeider på skolen, skal følgje med på om elevane har eit trygt og godt skolemiljø, og gripe inn mot krenking som mobbing, vald, diskriminering og trakassering dersom det er mogleg. Alle som arbeider på skolen, skal varsle rektor dersom dei får mistanke om eller kjennskap til at ein elev ikkje har eit trygt og godt skolemiljø. Rektor skal varsle skoleeigaren i alvorlege tilfelle. Ved mistanke om eller kjennskap til at ein elev ikkje har eit trygt og godt skolemiljø, skal skolen snarast undersøkje saka. Når ein elev seier at skolemiljøet ikkje er trygt og godt, skal skolen så langt det finst eigna tiltak sørge for at eleven får eit trygt og godt skolemiljø. Det same gjeld når ei undersøking viser at ein elev ikkje har eit trygt og godt skolemiljø. Skolen skal sørge for at involverte elevar blir høyrde. Kva som er best for elevane, skal vere eit grunnleggjande omsyn i skolen sitt arbeid.

§ 9 A-5. Skjerpa aktivitetsplikt dersom ein som arbeider på skolen, krenkjer ein elev

Dersom ein som arbeider på skolen, får mistanke om eller kjennskap til at ein annan som arbeider på skolen, utset ein elev for krenking som mobbing, vald, diskriminering og trakassering, skal vedkommande straks varsle rektor. Rektor skal varsle skoleeigaren.

§ 9 A-6. Statsforvaltaren si handheving av aktivitetsplikta i enkeltsaker

Dersom ein elev ikkje har eit trygt og godt skolemiljø, kan eleven eller foreldra melde saka til statsforvaltaren etter at saka er teken opp med rektor. Statsforvaltaren skal avgjere om aktivitetsplikta etter [§§ 9 A-4](#) og [9 A-5](#) er oppfylt.

§ 9 A-9. Informasjonsplikt og rett til å uttale seg

Skolen skal informere elevane og foreldra om rettane i dette kapitlet. Skolane skal òg informere om aktivitetsplikta etter [§§ 9 A-4](#) og [9 A-5](#) og om høvet til å melde saka til statsforvaltaren etter [§ 9 A-6](#).

Elevens navn	Klasse/skole	Kommune
--------------	--------------	---------

Når ble skolen kjent med situasjonen:	Melding om mistanke dato:	Evalueringsdato:	Høy alvorlighetsgrad i mistanken? Ja / Nei (Dersom ja, skal rektor varsles umiddelbart)
---------------------------------------	---------------------------	------------------	---

PROBLEMBESKRIVELSE
Hvordan oppstod mistanken om at eleven ikke har et trygt og godt skolemiljø.

--

UNDERSØKELSER
Hvilke undersøkelser er allerede gjort og hva har framkommet der.

--

KARTLEGGING OG TILTAK
Hva slags undersøkelser skal gjøres fremover og hvilke tiltak foreslås videre.

--

UNDERSKRIFTER

Sted og dato	Underskrift ansvarlig
--------------	-----------------------

Underskrift rektor

OBSERVASJONER/SAMTALER

UTDRAG FRA OPPLÆRINGSLOVA KAPITTEL 9A

For fullstendig lovttekst, se lovdata.no.

§ 9 A-2. Retten til eit trygt og godt skolemiljø

Alle elevar har rett til eit trygt og godt skolemiljø som fremjar helse, trivsel og læring.

§ 9 A-3. Nulltoleranse og førebyggjande arbeid

Skolen skal ha nulltoleranse mot krenking som mobbing, vald, diskriminering og trakassering.

§ 9 A-4. Aktivitetsplikt for å sikre at elevar har eit trygt og godt psykososialt skolemiljø

Alle som arbeider på skolen, skal følgje med på om elevane har eit trygt og godt skolemiljø, og gripe inn mot krenking som mobbing, vald, diskriminering og trakassering dersom det er mogleg. Alle som arbeider på skolen, skal varsle rektor dersom dei får mistanke om eller kjennskap til at ein elev ikkje har eit trygt og godt skolemiljø. Rektor skal varsle skoleeigaren i alvorlege tilfelle. Ved mistanke om eller kjennskap til at ein elev ikkje har eit trygt og godt skolemiljø, skal skolen snarast undersøkje saka. Når ein elev seier at skolemiljøet ikkje er trygt og godt, skal skolen så langt det finst eigna tiltak sørge for at eleven får eit trygt og godt skolemiljø. Det same gjeld når ei undersøking viser at ein elev ikkje har eit trygt og godt skolemiljø. Skolen skal sørge for at involverte elevar blir høyrde. Kva som er best for elevane, skal vere eit grunnleggjande omsyn i skolen sitt arbeid.

§ 9 A-5. Skjerpa aktivitetsplikt dersom ein som arbeider på skolen, krenkjer ein elev

Dersom ein som arbeider på skolen, får mistanke om eller kjennskap til at ein annan som arbeider på skolen, utset ein elev for krenking som mobbing, vald, diskriminering og trakassering, skal vedkommande straks varsle rektor. Rektor skal varsle skoleeigaren.

§ 9 A-6. Statsforvaltaren si handheving av aktivitetsplikta i enkeltsaker

Dersom ein elev ikkje har eit trygt og godt skolemiljø, kan eleven eller foreldra melde saka til statsforvaltaren etter at saka er teken opp med rektor. Statsforvaltaren skal avgjere om aktivitetsplikta etter [§§ 9 A-4](#) og [9 A-5](#) er oppfylt.

§ 9 A-9. Informasjonsplikt og rett til å uttale seg

Skolen skal informere elevane og foreldra om rettane i dette kapitlet. Skolane skal òg informere om aktivitetsplikta etter [§§ 9 A-4](#) og [9 A-5](#) og om høvet til å melde saka til statsforvaltaren etter [§ 9 A-6](#).

Elevens navn	Klasse/skole	Kommune

DATO Dato for når observasjonen/ samtalen fant sted.	OBSERVASJONER/SAMTALER Faktisk informasjon av hendelsen. Faktabasert, uten noen form for synsing eller egne meninger.	ANSVARLIG Konkret hvem som er ansvarlig.

AKTIVITETSPLAN

UTDRAG FRA OPPLÆRINGSLOVA KAPITTEL 9A

For fullstendig lovttekst, se lovdata.no.

§ 9 A-2. Retten til eit trygt og godt skolemiljø

Alle elevar har rett til eit trygt og godt skolemiljø som fremjar helse, trivsel og læring.

§ 9 A-3. Nulltoleranse og førebyggjande arbeid

Skolen skal ha nulltoleranse mot krenking som mobbing, vald, diskriminering og trakassering.

§ 9 A-4. Aktivitetsplikt for å sikre at elevar har eit trygt og godt psykososialt skolemiljø

Alle som arbeider på skolen, skal følgje med på om elevane har eit trygt og godt skolemiljø, og gripe inn mot krenking som mobbing, vald, diskriminering og trakassering dersom det er mogleg. Alle som arbeider på skolen, skal varsle rektor dersom dei får mistanke om eller kjennskap til at ein elev ikkje har eit trygt og godt skolemiljø. Rektor skal varsle skoleeigaren i alvorlege tilfelle. Ved mistanke om eller kjennskap til at ein elev ikkje har eit trygt og godt skolemiljø, skal skolen snarast undersøkje saka. Når ein elev seier at skolemiljøet ikkje er trygt og godt, skal skolen så langt det finst eigna tiltak sørge for at eleven får eit trygt og godt skolemiljø. Det same gjeld når ei undersøking viser at ein elev ikkje har eit trygt og godt skolemiljø. Skolen skal sørge for at involverte elevar blir høyrde. Kva som er best for elevane, skal vere eit grunnleggjande omsyn i skolen sitt arbeid.

§ 9 A-5. Skjerpa aktivitetsplikt dersom ein som arbeider på skolen, krenker ein elev

Dersom ein som arbeider på skolen, får mistanke om eller kjennskap til at ein annan som arbeider på skolen, utset ein elev for krenking som mobbing, vald, diskriminering og trakassering, skal vedkommande straks varsle rektor. Rektor skal varsle skoleeigaren.

§ 9 A-6. Statsforvaltaren si handheving av aktivitetsplikta i enkeltsaker

Dersom ein elev ikkje har eit trygt og godt skolemiljø, kan eleven eller foreldra melde saka til statsforvaltaren etter at saka er teken opp med rektor. Statsforvaltaren skal avgjere om aktivitetsplikta etter [§§ 9 A-4](#) og [9 A-5](#) er oppfylt.

§ 9 A-9. Informasjonsplikt og rett til å uttale seg

Skolen skal informere elevane og foreldra om rettane i dette kapitlet. Skolane skal òg informere om aktivitetsplikta etter [§§ 9 A-4](#) og [9 A-5](#) og om høvet til å melde saka til statsforvaltaren etter [§ 9 A-6](#).

Elevenes navn	Klasse/skole	Kommune
---------------	--------------	---------

Når ble skolen kjent med situasjonen?	Aktivitetsplan oppstart	Evalueringsdato	Høy alvorlighetsgrad i mistanken? Ja / Nei (Dersom ja, skal rektor varsles umiddelbart)
---------------------------------------	-------------------------	-----------------	---

PROBLEMBESKRIVELSE
Hva har den som varsler sagt?

--

ELEVENS EGEN OPPLEVELSE AV SITUASJONEN OG PLANEN
Barnekonvensjonen artikkel 12: Barnets rett til å bli hørt.

--

SKOLENS VURDERING AV MELDINGEN
Kort oppsummert hva skolen allerede er kjent med, hva skolen hittil har gjort i saken og hvordan barnets beste vurderes.

--

TILTAK Lag en oversikt over alle tiltakene på de forskjellige nivåer. Kopier hele den blanke tiltakslinjen og lim inn flere rader ved behov. Hvert enkelt tiltak skal evalueres på evalueringsmøtet og i skjemaet.	TIDSPERSPEKTIV Tidfeste uke, måned eller dato.	ANSVARLIG Konkret hvem som er ansvarlig.
--	--	--

INDIVIDTILTAK Individtiltak rettes mot enkeltelever.
--

GRUPPETILTAK		
Gruppetiltak rettes mot en gruppe elever, klassen eller trinnet.		
SYSTEMTILTAK		
Systemtiltak rettes mot skolens egne systemer og rutiner (f.eks. inspeksjonsrutiner, relasjonsarbeid, inkluderende undervisning etc.)		
UNDERSKRIFTER		
Sted og dato	Underskrift elev	
Underskrift foresatt	Underskrift rektor	

EVALUERING

UTDRAG FRA OPPLÆRINGSLOVA KAPITTEL 9A

For fullstendig lovtekst, se lovdata.no.

§ 9 A-2. Retten til eit trygt og godt skolemiljø

Alle elevar har rett til eit trygt og godt skolemiljø som fremjar helse, trivsel og læring.

§ 9 A-3. Nulltoleranse og førebyggjande arbeid

Skolen skal ha nulltoleranse mot krenking som mobbing, vald, diskriminering og trakassering.

§ 9 A-4. Aktivitetsplikt for å sikre at elevar har eit trygt og godt psykososialt skolemiljø

Alle som arbeider på skolen, skal følgje med på om elevane har eit trygt og godt skolemiljø, og gripe inn mot krenking som mobbing, vald, diskriminering og trakassering dersom det er mogleg. Alle som arbeider på skolen, skal varsle rektor dersom dei får mistanke om eller kjennskap til at ein elev ikkje har eit trygt og godt skolemiljø. Rektor skal varsle skoleeigaren i alvorlege tilfelle. Ved mistanke om eller kjennskap til at ein elev ikkje har eit trygt og godt skolemiljø, skal skolen snarast undersøkje saka. Når ein elev seier at skolemiljøet ikkje er trygt og godt, skal skolen så langt det finst eigna tiltak sørge for at eleven får eit trygt og godt skolemiljø. Det same gjeld når ei undersøking viser at ein elev ikkje har eit trygt og godt skolemiljø. Skolen skal sørge for at involverte elevar blir høyrde. Kva som er best for elevane, skal vere eit grunnleggjande omsyn i skolen sitt arbeid.

§ 9 A-5. Skjerpa aktivitetsplikt dersom ein som arbeider på skolen, krenkjer ein elev

Dersom ein som arbeider på skolen, får mistanke om eller kjennskap til at ein annan som arbeider på skolen, utset ein elev for krenking som mobbing, vald, diskriminering og trakassering, skal vedkommande straks varsle rektor. Rektor skal varsle skoleeigaren.

§ 9 A-6. Statsforvaltaren si handheving av aktivitetsplikta i enkeltsaker

Dersom ein elev ikkje har eit trygt og godt skolemiljø, kan eleven eller foreldra melde saka til statsforvaltaren etter at saka er teken opp med rektor. Statsforvaltaren skal avgjere om aktivitetsplikta etter [§§ 9 A-4](#) og [9 A-5](#) er oppfylt.

§ 9 A-9. Informasjonsplikt og rett til å uttale seg

Skolen skal informere elevane og foreldra om rettane i dette kapitlet. Skolane skal òg informere om aktivitetsplikta etter [§§ 9 A-4](#) og [9 A-5](#) og om høvet til å melde saka til statsforvaltaren etter [§ 9 A-6](#).

Elevens navn	Klasse/skole	Kommune
--------------	--------------	---------

Evaluert av (både skole, elev og hjem skal delta i evalueringa)	Evalueringsdato
---	-----------------

TILTAK Kopier og lim inn tiltak fra aktivitetsplanen. Hvert enkelt tiltak skal evalueres av de aktuelle parter. Kopier hele den blanke tiltakslinjen og lim inn flere rader ved behov.		
INDIVIDTILTAK Individtiltak rettes mot enkeltelever, både den som utsettes og den/de som utsetter.	VURDERING AV TILTAKENE Skolen, eleven selv og foresatte evaluerer effekten av tiltakene.	
GRUPPETILTAK Gruppetiltak rettes mot en gruppe elever, klassen eller trinnet.	VURDERING AV TILTAKENE Skolen, eleven selv og foresatte evaluerer effekten av tiltakene.	
SYSTEMTILTAK Systemtiltak rettes mot skolens egne systemer og rutiner (f.eks. inspeksjonsrutiner, relasjonsarbeid, inkluderende undervisning etc.)	VURDERING AV TILTAKENE Skolen, eleven selv og foresatte evaluerer effekten av tiltakene.	
KONKLUSJON AV EVALUERINGEN Fylles ut av den ansvarlige i saken.	DATO Dato for når de aktuelle punktene er oppfylt	ANSVARLIG Konkret hvem som er ansvarlig.

Tiltakene har gitt ønsket effekt og aktivitetsplanen avsluttes		
Tiltakene revideres og videreføres (ny aktivitetsplan skrives)		
Evaluering av den evt. nye aktivitetsplanen		
UNDERSKRIFTER		
Sted og dato	Underskrift elev	
Underskrift foresatt	Underskrift rektor	

Vedlegg 5: Elevsamtalen (forslag til tema)

TEMA I ELEVSAMTALEN

- Hvordan trives du på skolen?
- Hva liker du best og hva kan bli bedre?
- Hvordan trives du i klassen?
- Hvem er du mest sammen med på skolen?
- Hvordan trives du med de voksne på skolen?
- Har du blitt ertet eller plaget av noen i det siste?
- Har du sett andre bli ertet eller plaget?
- Har du selv vært med på å plage andre den siste tiden?
- Hvordan kan du hjelpe de som du ser trenger venner på skolen?
- Er det noe jeg kan gjøre for at du skal få det enda bedre på skolen?

Overordnede inspeksjonsrutiner for skolene i Senja kommune

Slik skal du opptre når du har inspeksjon:

I. Beveg deg slik at du hele tiden har oversikt over de delene av uteområdet som du har ansvar for:

- Beveg deg slik at du kommer i kontakt med så mange elever som mulig.
- Beveg deg i uregelmessige ruter på området ditt. Ha som mål å bevege deg til alle steder.
- Vær spesielt oppmerksom på områder der det ofte oppstår konflikter.

II. Vær positiv og oppmuntrende for å støtte opp og være et positivt forbilde:

- Involver deg ofte!
- Vær åpen, vennlig og hjelpsom
- Gi positiv tilbakemelding på spesifikk positiv adferd.

III. Vær konsekvent i forhold til problemadferd:

- Korrigjer adferd umiddelbart.
- Vær rolig, vennlig og bestemt.
- Ta aktuelle elever ut av situasjonen for å håndtere problemet så «privat» som mulig.
- Stopp argumentasjon.
- Opptre rettferdig.

Vedlegg 7: Stopp-samtale

Stopp-samtale

Samtalen gjennomføres når mobbing/krenking er oppdaget. Den skal gjøres med en og en elev, og det er viktig at involverte elever ikke har mulighet til å snakke sammen mellom samtalen.

Samtale med den krenkede eleven	Samtale med krenker/mobber
Hent eleven ut fra klassen	Hent eleven ut fra klassen
Start med å si at du vet om <i>krenkingen</i>	Start med å si at du vet om <i>mobbingen</i>
Si fra på en tydelig måte at dette ikke er greit og at dette skal stoppe. Det er også viktig å støtte eleven.	Si fra på en tydelig måte at dette ikke noe du og skolen ikke aksepterer, og at det må ta slutt umiddelbart. Fortell at rektor er informert.
La eleven fortelle om saken.	La eleven fortelle om saken. Unngå diskusjon.
Fortell hva du og skolen skal gjøre nå videre og at rektor er informert.	Etter at eleven har fortalt det han/hun vil si om saken gjentar du at dette må ta slutt umiddelbart.
Si at du skal holde eleven oppdatert.	Inviter til samarbeid for å løse situasjonen.
Avtal et nytt møte.	Avslutt og gå tilbake til klassen med eleven. Ta umiddelbart ut andre elever dersom det er aktuelt.
Kontakt elevens foresatte.	Kontakt elevens foresatte

